

شماره داوطلب
نام خانوادگی و نام

خراسان رضوی
شهر

سروش اندیشه
مؤسسه فرهنگی هنری

کد آزمون: ۱۲۸۶

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و ارشاد
اسلامی مؤسسه سروش
اندیشه حیات

**پاسخنامه آزمون ورودی پایه دوازدهم انسانی
گروه یک**

شماره داوطلبی:

نام و نام خانوادگی:

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سوال: ۱۰۰ عدد

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	عربی	۲۰	۱	۲۰	۲۰ دقیقه
۲	ریاضیات	۱۰	۲۱	۳۰	۲۰ دقیقه
۳	زبان و ادبیات اختصاصی	۲۰	۳۱	۵۰	۲۰ دقیقه
۴	علوم اجتماعی	۱۰	۵۱	۶۰	۱۵ دقیقه
۵	منطق	۱۰	۶۱	۷۰	۱۵ دقیقه
۶	اقتصاد	۱۰	۷۱	۸۰	۲۰ دقیقه
۷	تاریخ و جغرافیا	۲۰	۸۱	۱۰۰	۱۰ دقیقه

به دانش فزای و به یزدان گرای، که او باد جان تورا رهنمای (فردوسی)

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۲ ترجمه عبارت صورت سؤال: «مردم خواباند، پس هرگاه بمیرند، بیدار می‌شوند!»

مفهوم این است که انسان زندگی دنیوی را در خواب غفلت می‌گذراند و با مرگ، بیدار شده و حقایق را درمی‌یابد، در بیت گزینه «۲» دقیقاً به همین مفهوم اشاره شده است.

۲ - گزینه ۱ مفهوم آیه شریفه سؤال «عدم اجبار در پذیرش دین» است که همین مفهوم در گزینه «۱» نیز دیده می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: مفهوم این عبارت، «پیروی مردم از حاکمان» است.

گزینه «۳»: به «همراه بودن تعهد با دینداری» اشاره می‌کند.

گزینه «۴»: «دعوت به یکتاپرستی و اقامه نماز که یکی از علائم بارز آن است» مفهوم این آیه شریفه است.

۳ - گزینه ۱ فعل (يُرْسِلُ) به معنای (می‌فرستد) (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / (الزَّيَّاحُ) به معنای (بادها) (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / فعل (يَبْسُطُهُ) به معنای (آن را می‌گستراند) (رد سایر

گزینه‌ها) / سَجَاباً: ابری (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

۴ - گزینه ۱ اُتْرَناه: آن را نازل کردیم. (رد سایر گزینه‌ها) / نَزَلَ: نازل شد، فروفرستاده شد (رد سایر گزینه‌ها)

۵ - گزینه ۳ افراد المجتمع الثَّقَاتِي (افراد جامعه فرهنگی) و المتقدّم (پیشرفته) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / مع إحتفاظ كلّ منهم بعقائده (هرکدامشان با حفظ عقایدشان) (رد سایر

گزینه‌ها) / يتعایشون سلمياً (با یکدیگر همزیستی مسالمت‌آمیز دارند)

۶ - گزینه ۱ تنشّرُ: (در اینجا) پخش می‌کنند (رد سایر گزینه‌ها)

الكلاب: سگ‌ها (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

تسبّب: (در اینجا) سبب می‌شوند (رد سایر گزینه‌ها)

تحرّك: (در اینجا) حرکت بدهند (رد سایر گزینه‌ها)

۷ - گزینه ۲

«أعمال الإنسان الحسنة» باید به‌صورت «کارهای خیرخواهانه انسان» ترجمه شود، زیرا «الحسنة» صفت برای «أعمال» است و نمی‌توان آن را اسنادی ترجمه کرد. در کل این عبارت

ترکیبی از ترکیب وصفی و اضافی است. «الإنسان» نیز مضاف‌الیه برای «أعمال» است.

۸ - گزینه ۴ ترجمه آیه: و هرکس بر خدا توکل کند، کفایت امرش را می‌کند.

ترجمه متن:

همانا نفت منبعی از منابع انرژی است که انسان از زمان‌های قدیم آن را می‌شناسد و تنوع در رنگ آن بر ترکیبات شیمیایی گوناگون برای مخزن‌های مختلف نفت خام دلالت می‌کند.

با وجود فراوانی نفت به‌صورت زیاد، منبعی تجدیدناپذیر به شمار می‌آید و انواع آن برحسب محل استخراج آن از آنچه بر ترکیب و شکل ظاهری آن تأثیر می‌گیرد، گوناگون می‌شود.

نفت به اسم پترول نیز شناخته می‌شود؛ با وجود اینکه پترول، به اصطلاح، با گاز طبیعی پیوند می‌خورد. منشأ نفت میان بسیاری از دانشمندان تاکنون محل اختلاف بوده است. پس

بعضی از آنها معتقدند که تشکیل شدن آن به قرار گرفتن بقایای موجودات زنده در معرض فشار زیاد و حرارت بالا برمی‌گردد و بعضی از آنها معتقدند که نفت منشأ آن معدن است

به‌دلیل تأثیر و تأثر بخار آب در عمق زمین با برخی فلزات که به مرور و طی مراحل منجر به تشکیل نفت می‌شود و براساس این نظر و با اعتماد به این نظریه در بسیاری از مناطق،

انسان برای استخراج نفت چاه‌هایی حفر کرده است.

۹ - گزینه ۴ ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱» انسان تلاش می‌کند تا شکل جدیدی از نفت را به دست آورد.

گزینه «۲» به دست آوردن نفت به مراحل مختلفی نیازمند است که حداقل آن کندن زمین است.

گزینه «۳» کسانی که در شهرهایی زندگی می‌کنند که در آن نفت وجود دارد.

گزینه «۴» تشکیل شدن نفت به فشار و زمان و حرارت بالا نیازمند است ← خط ۵ متن

۱۰ - گزینه ۱ ترجمه گزینه‌ها:

گزینه «۱» بین نفت و پترول تفاوتی وجود ندارد، هر دوی آنها طلای سیاه زیر زمین هستند و معنای واحد دارند. ← خط ۳ متن

گزینه ۲: همانا نفتی که مردم قبل از عبور دادن از صافی‌ها از آن استفاده می‌کنند، رنگ‌های مختلفی دارد.

گزینه ۳: همانا حرارت از اصول اساسی در تشکیل دادن نفت براساس نظریات مختلف است.

گزینه ۴: همانا نفت از انرژی‌های قدیمی است و آن فراوان و متنوع است.

۱۱ - گزینه ۲ ترجمه گزینه‌ها:

گزینه ۱: «همانا نفت از مهم‌ترین منابع انرژی است که انسان «اخیراً» از آن استفاده کرده است. (واژه «اخیراً» اشتباه است.)

گزینه ۲: نظر مشترکی درباره منشأ پیدایش نفت در قدیم در میان دانشمندان وجود ندارد. ← خط ۴ متن

گزینه ۳: دانشمندان «اعتقاد ندارند» که باقی‌مانده‌های موجودات مثل درختان و ... از مواد اساسی برای تشکیل نفت هستند ← «اعتقاد ندارند» اشتباه است.

گزینه ۴: اگر منشأ نفت معدنی باشد، برای تشکیل شدن به گذراندن مراحل متعدد «نیاز ندارد» ← «نیاز ندارد» اشتباه است.

۱۲ - گزینه ۳ المتفرقة اسم فاعل از باب تفعیل است.

۱۳ - گزینه ۲ يُعْرِفُ فعل مجهول است زیرا حرف اول آن ضمه و عین الفعل آن فتحه گرفته است.

۱۴ - گزینه ۳ «يَتَعَلَّمُونَ» مضارع باب تفعیل است و باید «يَتَعَلَّمُونَ» (فتحه در عین الفعل) باشد.

همچنین: «يُقَفِّهُونَ» مضارع باب تفعیل است و باید «يُقَفِّهُونَ» (کسره در عین الفعل) باشد.

۱۵ - گزینه ۳ «المیدان» اسم مفرد مذکر است، پس اسم اشاره مناسب برای آن، «هذا» است.

۱۶ - گزینه ۱ استعینی فعل امر للمخاطبة (حروف اصلی: ع و ن) و مصدر آن «استعانة» بنابراین «ن» در ریشه فعل وجود دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «حفظت + نون وقایه + ی

گزینه ۳: «من + وقایه + ی

گزینه ۴: «نصر + نون وقایه + ی

۱۷ - گزینه ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: فعل لا تَنْظُرُوا

گزینه ۳: دو فعل مضارع (أَحْبُ و أَنْ أَسَافِرَ)

گزینه ۴: چهار فعل، دو فعل امر و دو فعل مضارع وجود دارد. (إِعْمَلْ، تَعِيشُ، اَعْمَلْ و تَمُوتُ)

۱۸ - گزینه ۱ صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن دو نوع (نوعان) از انواع حرف «لا» به کار رفته باشد، در گزینه ۱ «لا»ی اول که قبل از فعل مضارع آمده از نوع نهي است و «لا»ی دوم که بر سر یک اسم وارد شده، از نوع نفی جنس است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: هر دو «لا» برای منفی کردن فعل مضارع آمده‌اند و از نوع نفی هستند.

گزینه ۳: هر دو «لا» بر سر یک اسم آمده‌اند و از نوع نفی جنس هستند.

گزینه ۴: هر دو «لا» برای نهي کردن بر سر فعل مضارع آمده‌اند و از نوع ناهیه هستند.

۱۹ - گزینه ۲ سؤال از ما می‌خواهد گزینه‌ای را بیابیم که مفعول را توصیف می‌کند. یعنی صفتی پیدا کنید که موصوف آن نقش مفعول را در جمله داشته باشد که در گزینه ۲ «نفس» مفعول و «المطمئنة» صفت آن است. (انسان باید نفس مطمئن خود را در زندگی بشناسد.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «الطبيعي: صفت / العسل: مضاف‌الیه.

گزینه ۳: «الحسنة: صفت / الأخلاق: مجرور به حرف جر.

گزینه ۴: «كُلّ مفعول است اما صفت ندارد (شیء مضاف‌الیه) است.

۲۰ - گزینه ۴ لكشف / لفضح / من كبائر / فی مكتب / من الأخلاق

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: فی آديان / علی مرّ علی هذه

گزینه ۲: فی کتاب / بهذا / لذلک / إلیهم

گزینه ۳: لک / به / عن الکتب

۲۱- گزینه ۱ ضابطه تابع خطی $f(x) = -ax - b$ را به صورت خط $y = -ax - b$ در نظر می‌گیریم:

$$y = -ax - b \Rightarrow \begin{cases} \text{شیب} = -a \\ \text{عرض از مبدأ} = -b \end{cases}$$

در فرض سوال گفته شده $a > 0$ پس $-a$ حتماً منفی است. یعنی شیب خط منفی است. ضمناً گفته شده $b < 0$ پس $-b$ مثبت و عرض از مبدأ خط مثبت است. بنابراین

شکل گزینه (۱) درست است.

۲۲- گزینه ۳

$$f(x) = \sqrt{x^2 - 7} \Rightarrow \begin{cases} f(4) = \sqrt{4^2 - 7} = \sqrt{16 - 7} = \sqrt{9} = 3 \\ f(2\sqrt{2}) = \sqrt{(2\sqrt{2})^2 - 7} = \sqrt{8 - 7} = \sqrt{1} = 1 \end{cases} \Rightarrow f(4) - f(2\sqrt{2}) = 3 - 1 = 2$$

۲۳- گزینه ۱

$$\left. \begin{array}{l} \text{تابع هزینه} = 4x + 400 \\ \text{تابع درآمد} = 12x \end{array} \right\} \Rightarrow \text{درآمد} - \text{هزینه} = 8x - 400$$

پس معادله تابع سود $y = 8x - 400$ است. برای آغاز سوددهی باید $y > 0$ باشد، پس داریم:

$$8x - 400 > 0 \Rightarrow 8x > 400 \Rightarrow x > 50$$

یعنی باید حداقل ۵۱ واحد کالا تولید کند تا سوددهی آغاز شود.

۲۴- گزینه ۳ در نمایش تابع با زوج مرتب مؤلفه‌های اول هر دو زوج مرتب متمایز باید متفاوت باشند، بنابراین در صورت برابری مؤلفه‌های اول، مؤلفه‌های دوم باید برابر باشند تا به دو زوج تکراری برسیم و یکی را بتوانیم حذف کنیم و تابع بودن رابطه برقرار بماند.

$$f = \{(3, a + 2b), (5, 4), (7, 2), (3, 7), (5, 2a - b)\}$$

$$\begin{cases} (3, a + 2b) \in f \\ (3, 7) \in f \end{cases} \xrightarrow{f \text{ تابع است}} a + 2b = 7$$

$$\begin{cases} (5, 4) \in f \\ (5, 2a - b) \in f \end{cases} \xrightarrow{f \text{ تابع است}} 2a - b = 4$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a + 2b = 7 \\ 2a - b = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a + 2b = 7 \\ 4a - 2b = 8 \end{cases} \Rightarrow 5a = 15 \Rightarrow a = 3 \xrightarrow{a+2b=7} b = 2$$

$$\Rightarrow a^2 - b^2 = 9 - 4 = 5$$

۲۵- گزینه ۳ ضابطه نمودار تابع خطی که از مبدأ عبور می‌کند به صورت $f(x) = ax$ می‌باشد که با جایگذاری $f(-3) = 2$ در آن مقدار a را می‌یابیم.

$$f(x) = ax \xrightarrow{x=-3} f(-3) = a \times (-3) \xrightarrow{f(-3)=2} 2 = a \times (-3) \Rightarrow a = -\frac{2}{3}$$

پس ضابطه تابع به صورت $f(x) = -\frac{2}{3}x$ است که با قراردادن $x = 3$ در آن مقدار تابع $f(3) = -2$ می‌باشد. با توجه به گزینه‌ها، نمودار گزینه «۳» صحیح است.

۲۶- گزینه ۳ طول رأس سهمی $y = ax^2 + bx + c$ برابر $x_s = -\frac{b}{2a}$ است. ابتدا رأس سهمی $y = -x^2 + 4x + 5$ را به دست می‌آوریم:

$$x_s = -\frac{4}{-2} = 2$$

$$x_s = 2 \Rightarrow y_s = -2^2 + 4(2) + 5 = -4 + 8 + 5 \Rightarrow y_s = 9$$

پس مختصات رأس سهمی $(2, 9)$ می باشد، لذا داریم:

$$a + b = 2 + 9 = 11$$

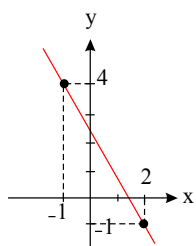
۲۷ - گزینه ۳ دو زوج مرتب هنگامی با یکدیگر برابرند که مؤلفه های آنها نظیر به نظیر با یکدیگر برابر باشند. داریم:

$$(a - 3b, 8) = (-4, a + b) \Rightarrow \begin{cases} a - 3b = -4 \\ a + b = 8 \end{cases} \Rightarrow \times -1 \Rightarrow \begin{cases} a - 3b = -4 \\ -a - b = -8 \end{cases} \Rightarrow -4b = -12 \Rightarrow \boxed{b = 3}$$

$$\Rightarrow a + b = 8 \Rightarrow a + 3 = 8 \Rightarrow \boxed{a = 5}$$

$$\Rightarrow ab = a \times b = 5 \times 3 = 15$$

۲۸ - گزینه ۱

$$f(2) = -1 \Rightarrow \begin{bmatrix} 2 \\ -1 \end{bmatrix} \in f, \quad f(-1) = 4 \Rightarrow \begin{bmatrix} -1 \\ 4 \end{bmatrix} \in f$$

با مشخص کردن نقاط روی دستگاه مختصات خواهیم داشت:

با وصل کردن این دو نقطه به هم خواهیم دید که خط مربوطه شبیه گزینه «۱» است.

می توان طول و عرض از مبدأ خط را مشخص کرده و شکل کلی خط را مشخص نماییم.

۲۹ - گزینه ۲ به طور کلی مختصات رأس سهمی به معادله $y = a(x - b)^2 + c$ برابر $S(b, c)$ است. حال با توجه به این موضوع، رأس سهمی تک تک گزینه ها را می یابیم:

$$۱) y = (x - 1)^2 + 3 \Rightarrow S(1, 3)$$

$$۲) y = -2(x - 3)^2 + 1 \Rightarrow S(3, 1)$$

$$۳) y = (2x - 3)^2 - 2 \Rightarrow y = 4(x - \frac{3}{2})^2 - 2 \Rightarrow S(\frac{3}{2}, -2)$$

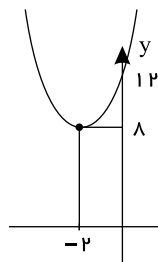
$$۴) y = -2(2x - 1)^2 + 3 \Rightarrow y = -8(x - \frac{1}{2})^2 + 3 \Rightarrow S(\frac{1}{2}, 3)$$

۳۰ - گزینه ۲

ابتدا رأس سهمی را به دست آورده و به کمک جدول نقطه یابی زیر سهمی را رسم می کنیم:

$$x_{\text{رأس}} = \frac{-b}{2a} = \frac{-4}{2} = -2$$

$$\Rightarrow \begin{array}{c|ccccc} x & -3 & -2 & -1 & 0 \\ \hline y & 9 & 8 & 9 & 12 \end{array}$$

$$\begin{array}{c|ccccc} x & -3 & -2 & -1 & 0 \\ \hline y & 9 & 8 & 9 & 12 \end{array}$$

۳۱ - گزینه ۴ الف) در آغاز قرن سوم، دولت نیمه مستقل طاهری و پس از آن دولت مستقل صفاری بر سر کار آمد.

ب) در مجموع، قرن چهارم هجری، دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود.

ت) در آغاز قرن چهارم، دولت سامانی روی کار آمد و رسم های فرهنگی کهن ایرانی را رواج داد.

- ۳۲ - گزینه ۳ - «تفسیر طبری» را جمعی از دانشمندان عهد سامانی به فارسی برگرداندند.
- امروزه فقط چند صفحه‌ای از مقدمه «شاهنامه ابومنصوری» باقی مانده است.
- محمد بن جریر طبری، کتاب «تاریخ الرسل و الملوك» را در موضوع تاریخ به زبان عربی نگاشت.
- ۳۳ - گزینه ۳ موارد نادرست: تا حدود نیمه دوم قرن پنجم و اوایل قرن ششم، شعر پارسی همچنان تحت تأثیر سبک سامانی و غزنوی بود. تحولی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند، باعث شد در قرن هفتم شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند. شاعران معروف آذربایجان (خاقانی، نظامی و ...) بودند.
- ۳۴ - گزینه ۴ فارسی میانه: این زبان‌ها به دو گروه زبان‌های «پارتی» و «پهلوی» تقسیم می‌شوند.
فارسی باستان: آثار برجای‌مانده این زبان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.
فارسی نو: پس از ورود اسلام به ایران، تحول تازه‌ای را پشت سر گذاشت و با بهره‌گیری از الفبای خط عربی به مرحله جدیدی گام نهاد.
- ۳۵ - گزینه ۴ موارد «ج» و «د» صحیح است.
تصحیح موارد نادرست:
الف) تفسیر طبری توسط دانشمندان آن زمان به فارسی ترجمه شد.
ب) محمد بن جریر طبری، کتاب «تاریخ الرسل و الملوك» را به زبان عربی نوشته است.
ه) موضوع کتاب شاهنامه ابومنصوری، تاریخ گذشته ایران است.
- ۳۶ - گزینه ۲ می‌زدود و می‌گشود ← متوازی سجع عبارت‌های «۱» و «۳» و «۴» ← مطرف
- ۱ ← رحمت - آخرت ← مطرف
۳ ← مایه و همسایه ← مطرف
۴ ← روان و گردان ← مطرف
- ۳۷ - گزینه ۲ الف جناس ← رو، کو
ب) سجع ← تنگدستی، مستی، هستی
ج) موازنه
د) تشبیه ← فلک چو چشمه - مه به سان ماهی
ه) ترصیع
- ۳۸ - گزینه ۴ تضاد در بیت ۴ دیده نمی‌شود.
سجع (نگویم - نبویم - نجویم)
سایر گزینه‌ها:
- ۱) ترصیع: تقابل سجع‌های متوازی (خداوندی / عدوبندی - رایش / راهش - پیکر / گوهر - اقبال / آمال - جان / کان)
جناس ناقص ← جان - کان
۲) تشبیه ← روی همچون ماه - سجع ← ماه - خواه - همراه
۳) تکرار ← غم / جناس ← دم - غم
- ۳۹ - گزینه ۲ الف تضاد: (پیر و جوان) - (شباب و مشیب)
ب) تشبیه: (ابر به لشکر) - (باد صبا به نقیب)
ج) مراعات نظیر: (ابر، رعد) - (گرید، مرد سوگوار، ناله)
د) تشخیص: (دردمندی جهان) - (طیب بودن باد)
- ۴۰ - گزینه ۴ هیچ‌کدام از کلمات رودررو با هم سجع متوازن ندارند.
در سایر گزینه‌ها کلمات رودرروی هم سجع متوازن یا متوازی دارند.
- گزینه «۱»:

زمین گلشن از پایه تخت توست
 ↓ ↓ ↓
 هوا روشن از مایه بخت توست

گزینه «۲»:

ز گرز تو خورشید گریان شود
 ↓ ↓ ↓
 ز تیغ تو ناهید بریان شود

گزینه «۳»:

به لطف اگر بخرامد هزار دل ببرد
 ↓ ↓ ↓
 به قهر اگر بستیزد هزار تن بکشد

۴۱ - گزینه ۳ تشریح سایر گزینه‌ها:

(۱) (مَشَبِکَ بَزْمِ عَافانِ از شَمْعِ رُویَتِ رُوشَن‌سُت)

(۲) (خَرَقِ را زُنارِ کَرْدَم، خاَنِ را خَممارِ کَرْدَم)

(۴) (هَمچُ دُ مغزِ با دامِ اَندرِ یَکی خَزین)

۴۲ - گزینه ۳ تقطیع گزینه‌ها:

(چهار هجای کوتاه)

اَ	اِ	خا	می	ن	تا	مَس	پ	هی	لا	ء
-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U
-	×	-	-	×	-	-	×	-	-	×

(پنج هجای کوتاه)

دَن	بَ	مِین	سی	لِ	دِ	گِین	سَن	نَد	کُ	هان	پَن	گَر	یَ	رو
-	U	-	-	U	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
-	×	-	-	×	×	-	-	-	×	-	-	-	×	-

(شش هجای کوتاه)

را	دِ	سُر	اَف	لِ	دِ	یَد	را	کا	چ	هَر	ظا	تَ	نَد	زَی
-	U	-	-	U	U	-	-	-	U	-	-	U	U	-
-	×	-	-	×	×	-	-	-	×	-	-	×	×	-

(پنج هجای کوتاه)

پیش	از	وَد	رَ	می	نِ	ری	کا	چُ	جهد	دُ	جَد	بَ
U-	-	-	U	-	U	-	-	U	U-	U	-	U
-	-	-	×	-	×	-	-	×	-	×	-	×

۴۳ - گزینه ۴ در هجای چهارم به باید پ نوشته شود (همان گونه که تلفظ می شود).

تقطیع درست و خط عروضی درست بیت:

اِ | لا | هی | بَ | مَس | تا | نِ | می | خا | نِ | اَت

۴۴ - گزینه ۳ ابیات در همه گزینه‌ها، مضمون غم و اندوه دارند. در سه گزینه دیگر، لحن با این فضا تناسب دارد، اما در بیت موردنظر وزنی ضربی آمده است که با حالت اندوهگین محتوا تناسب ندارد.

۴۵ - گزینه ۲

۴ بار حذف همزه دارد.

دل	بن	د	هان	پی	مان	گ	سل	من	ظو	ر	چش	ما	را	م	دل
نی	نی	د	لا	را	مش	م	خان	کز	دل	پ	بر	دا	را	م	را

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ن ظ رز / در دا م ن تا وی زد ۲ بار

گزینه «۳»: ک شی دا خر / کی مان دان / ک زو ۳ بار

گزینه «۴»: در دیست / ک گ رز / بردار ما ستین ۳ بار

۴۶ - گزینه ۱ مفهوم گزینه «۱» توصیه به تواضع

۴۷ - گزینه ۳ به این دلیل فنا در عشق هم صد خطر دارد که تصور نکنی با مرگت رهایی می‌یابی.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: برای وصال به معشوق و قدم نهادن در راه عشق باید خود را کنار گذاشت و در نظر نگرفت.

۴۸ - گزینه ۱ عاشق واقعی با هیچ زخمی از پای نمی‌نشیند و عاشق می‌ماند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) عقل تو با عشق از بین رفته است؛ دیگر از هیچ فداکردنی نترس.

۳) عاشق اگر بالاترین مقام را نیز به دست آورد، چون یار در کنارش نباشد بی‌فایده است.

۴) با هیچ مانعی نمی‌توان عاشق را از معشوق دور کرد.

۴۹ - گزینه ۲ صبر کار دشواری است اما نتیجه رضایت‌بخشی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اگر عاشق فرد لایق‌تری از خودت شده‌ای باید مثل پروانه دائم در سوز و گداز باشی.

۳) ناتوانی عاشق در صبر کردن

۴) صبر و عقل دواي زخم جدایی نیست.

۵ - گزینه ۴ افسار انسان غافل به دست جسم و هوا و هوس اوست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) خواب مانعی برای پیمودن راه عشق است.

۲) غافلان طاقت و تحمل سختی‌های عاشقان را ندارند و کوچک‌ترین سختی‌ای آنها را از پا درمی‌آورد.

۳) خواسته‌های جسمانی نهایتاً انسان غافل را نابود می‌کند.

۵۱ - گزینه ۳ الف) هنجار محسوب می‌شود. ب) نماد محسوب می‌شود. ج) به ترتیب در لایه‌های عمیق و سطحی جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

۵۲ - گزینه ۱ بررسی گزینه‌های نادرست:

الف) تشویق و تنبیه به دو شیوه رسمی و غیر رسمی انجام می‌شود.

ب) انتظارات جامعه از طریق الگوهای عمل یا همان هنجارها در حقوق تکالیف مربوط به نقش‌های اجتماعی نمودار می‌شوند.

د) شیوه غیررسمی که توسط خانواده همسالان یا عموم افراد جامعه انجام می‌شود، آثار و نتایج عمیق‌تری دارد.

۵۳ - گزینه ۱ افتراق حکومت آریستوکراسی و الیگارش در شیوه حکومت است. نوع حکومت آریستوکراسی بر مبنای فضیلت و الیگارش بر اساس خناست و میل حاکم است.

قدرتی که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نامیده می‌شود.

اشتراک ارسطو و فارابی در دسته‌بندی نظام‌های سیاسی است.

۵۴ - گزینه ۳ هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی (تبلیغ و اقناع، تشویق و پاداش، تنبیه و مجازات) نداشته باشد، در معرض آسیب‌های بیشتری قرار

می‌گیرد؛ بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود و دوام و بقای آن تهدید می‌شود.

- فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند

- در صورت عدم وجود جامعه‌پذیری در یک جهان اجتماعی، افراد نقش‌های اجتماعی را نمی‌پذیرند.

۵۵ - گزینه ۳ استکبارستیزی و احترام به پدر و مادر از جمله آرمان‌هایی هستند که در درون از قلمرو واقعی جامعه ما قرار دارند.

۵۶ - گزینه ۲ «الف»: مرگ یک جهان اجتماعی هنگامی رخ می‌دهد که با وجود به‌کارگیری تمامی ظرفیت‌های خود، از پاسخ‌گویی به نیازهای طبیعی و جسمانی یا فطری و معنوی انسان‌ها باز می‌ماند. (مراض‌ها و راهبه‌ها و جهان‌های اجتماعی با فرهنگ دنیاگریز)

«ب»: تزلزل فرهنگی باعث می‌شود عقاید و آرمان‌ها و ارزش‌ها، ثبات و استقرار خود را در زندگی مردم از دست بدهند.

«ج»: بحران هویت در جایی به وجود می‌آید که جهان اجتماعی، توان حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی خود را نداشته باشد.

۵۷ - گزینه ۳ دیدگاه عرضی:

عده‌ای از اندیشمندان اجتماعی معتقدند جهان‌های اجتماعی متنوع‌اند. هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب خود را به وجود می‌آورد. فرهنگ‌ها و تمدن‌ها نیز بر اساس آرمان‌ها و ارزش‌های خود، تحولاتی را دنبال می‌کنند و مسیرهای مختلفی را می‌پیمایند. برخی فرهنگ‌ها و تمدن‌ها، زمانی طولانی دوام می‌آورند و بعضی دیگر پس از مدتی از بین می‌روند. مردم‌شناسان بر همین اساس از جهان‌های اجتماعی متفاوت همچون غرب، اسلام، چین و هند یاد می‌کنند.

در این دیدگاه، جهان‌های اجتماعی مختلف با روابط متقابلی که دارند می‌توانند از تجربیات یکدیگر استفاده کنند؛ اما هیچ‌یک از آن‌ها با حفظ هویت خود نمی‌تواند مسیر دیگری را ادامه دهد. جهان اجتماعی زنده و سالم، فعالانه با جهان اطراف خود ارتباط برقرار می‌کند، مطابق با نیاز خود، از دستاوردهای جهان‌های اجتماعی دیگر بهره می‌برد و در صورتی که لازم باشد، تغییراتی در آن‌ها به وجود می‌آورد و سپس از آن‌ها استفاده می‌کند.

دیدگاه طولی:

عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند؛ یعنی همه آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند. این عده، نگاه خطی به تاریخ بشر دارند. در این دیدگاه، همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند؛ بعضی از آن‌ها در این مسیر واحد، پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

دورکیم بر اساس این دیدگاه حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند: جوامع ارگانیکی و جوامع مکانیکی

۵۸ - گزینه ۴ جوان: فردی، متغیر، انتسابی

ایرانی: اجتماعی، ثابت، انتسابی

کارآفرین: اجتماعی، متغیر، اکتسابی

۵۹ - گزینه ۱ اقناع روشی است که به واسطه آن، فرهنگ در افراد درونی می‌شود.

انتظارات جامعه از طریق الگوهای عمل یا همان هنجارها در حقوق و تکالیف مربوط به نقش‌های اجتماعی نمودار می‌شوند.

جامعه‌پذیری فرایندی است که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود.

بازتولید هویت اجتماعی به معنای چگونگی شکل‌گیری و تداوم هویت اجتماعی است.

۶۰ - گزینه ۱ - وقتی مردم مطابق ارزش‌ها عمل کنند، ارزش‌ها به واقعیت تبدیل می‌شوند.

- ارزش‌هایی که مردم به آن عمل می‌کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می‌سازد.

- اگر جوامع حقایق را نشناسند و به آن ایمان نیاورند و مطابق آن عمل نکنند یا اگر ایمان خود را نسبت به حقایق از دست بدهند، از حق گسسته و به سوی باطل گام برمی‌دارند.

۶۱ - گزینه ۱ در گزینه‌های «۲» و «۳» و «۴» معنا و محتوای شرطی وجود دارد و این عبارات را می‌توان در قالب اگر آنگاه بیان کرد. در عبارت گزینه «۱» اساساً شرطی اتفاق نیفتاده است.

۶۲ - گزینه ۱ در گزینه ۱ قیاس شرط سوم را ندارد به این دلیل که «ج» در نتیجه علامتش مثبت است ولی در مقدمات منفی است. در سایر گزینه‌ها حد وسط در هر دو مقدمه منفی شده‌اند، پس شرط دوم را ندارند.

۶۳ - گزینه ۳ هر الف ب است بعضی د ب نیست. بعضی د الف نیست.

غلت نادرستی سایر گزینه‌ها:

۱ - نتیجه قیاس، قضیه‌ای جزئی است، اما در صورت سؤال نتیجه قضیه کلی است.

۲ - حد وسط درست آورده نشده است. حد وسط حرف ب می‌باشد. پس قضیه گزینه ۲ پس حد وسط ندارد.

۴ - اگر این قضیه، یکی از قضایا باشد، علامت حد وسط هر دو گزینه منفی می‌شود. پس شرایط اعتبار را دارا نمی‌باشد.

۶۴ - گزینه ۳ غذا - قرمه‌سبزی، عموم و خصوص مطلق است. جگر - قلوه، تباین است. کلاغ - حیوان وحشی، تباین است.

۶۵ - گزینه ۱ کنایه‌ها، استعاره‌ها و ضرب‌المثل‌ها دلالت التزامی دارند که فقط در گزینه نخست وجود دارند. در عبارت دوم فقط دلالت مطابقی است، تعمیر ماشین دلالت بر تضمن دارد. چوبی گل به کجا رفتن معنای التزامی ندارد. بوی گل از گازه‌است که سیال است؛ پس به هر جایی می‌تواند نفوذ کند.

۶۶ - گزینه ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در استدلال قیاسی مقدمات، ضرورتاً نتیجه را در پی دارند.

گزینه ۲: نتیجه استدلال تمثیلی، احتمالی است.

گزینه ۳: نتیجه استدلال تعمیمی، کلی است.

۶۷ - گزینه ۲ لفظ شکل در گزینه ۲ به دلالت التزامی و در سایر گزینه‌ها به دلالت مطابقی به کار رفته است.

۶۸ - گزینه ۲ باید دقت داشته باشید که شرایط تعریف صحیح عبارتند از واضح بودن - جامع بودن - مانع بودن و دوری نبودن!

اگر شیر را به حیوان گوشت‌خوار تعریف کنیم تعریف ما جامع است اما مانع نیست، چون این تعریف شامل حیوانات گوشت‌خوار دیگر هم می‌شود. پس تعریف اول شرط مانع بودن را ندارد.

اگر شیر را به موجود زنده تعریف کنیم باز هم تعریف ما جامع است اما مانع نیست، چون شامل موجودات زنده دیگر هم می‌شود، پس تعریف دوم همانند تعریف اول شرط مانع بودن را ندارد.

۶۹ - گزینه ۱ کشور سرافراز، باشکوه و مقتدر ایران که در طول تاریخ همیشه در اوج بوده است = به دلیل وجود «که» خواننده انتظار نتیجه دارد و با توجه به اینکه نتیجه‌ای دیده نمی‌شود، پس تصور است.

ما زنده به آنیم که آرام نگیریم = ما زنده به آن هستیم که آرام نگیریم = یک جمله کامل و با معناست پس تصدیق است.

۷۰ - گزینه ۳ این قضیه، شرطی مانع‌الجمع می‌باشد. یعنی این فیلسوف می‌تواند نه ایرانی باشد و نه یونانی. دو طرف قضیه نمی‌توانند هم‌زمان درست باشند، اما هر دو طرف می‌توانند نادرست باشند یا یک طرف درست و طرف دیگر نادرست باشد.

۷۱ - گزینه ۲ الف) در دوره بین دو جنگ جهانی، کارگران و تولیدکنندگان، کنگره آمریکا را متقاعد کردند که تعرفه‌های گمرکی را تا ۵۲ درصد افزایش دهد.

ب) کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱، قانونی را در مجلس خود تصویب کرد که براساس آن واردات هر نوع پوشاک با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور را ممنوع اعلام می‌کرد. این قانون در حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان صورت گرفته بود.

ج) در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم، کشورهای آلمان، اروپای شرقی و ایالات متحده در جهت تقویت و حمایت از صنایع داخلی خود، تعرفه‌های حمایتی متعددی بر کالاهای وارداتی وضع کردند.

۷۲ - گزینه ۳ دولت با تعریف و اجرای حقوق مالکیت، امنیت خرید و فروش و مبادلات را بهبود می‌بخشد.

با دریافت مجوز از سوی کسب و کارها، دولت اجازه نظارت بر آن کسب و کار را کسب می‌کند.

بهداشت و امنیت کالاها و خدمات عمومی هستند که توسط دولت تامین می‌شوند.

۷۳ - گزینه ۴ الف) در نقطه‌ای که در آن میزان تولید گندم بیشتر از سایر نقاط است، ارزش تولید گندم نیز بیشتر از سایر نقاط است. در نقطه D میزان تولید گندم ۶۰ تن و بیشتر از سایر نقاط است.

ب) بهترین تصمیم برای انتخاب نقطه تولید، در نظر گرفتن هزینه فرصت است یعنی چشم پوشی از وضعیتی که در آن انتخاب فرد منافع بیشتری از هزینه فرصت آن داشته باشد.

۷۴ - گزینه ۲ مرحله اول:

$$۶۵۰۰ \times \frac{۷}{۱۰۰} = ۴۵۵$$

مرحله آخر:

$$۱۶۰۰۰ \times \frac{۷}{۱۰۰} = ۱۱۲۰$$

۷۵ - گزینه ۱ الف) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، (ناحیه ۱) مصرف‌کنندگان به دلیل قیمت بالا، مایل به خرید تعداد واحد کمتری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد. زیرا گروهی از تولیدکنندگان برای محصولات خود خریدار پیدا نمی‌کنند.

ب) نقطه برخورد دو منحنی عرضه و تقاضا، نقطه تعادل در بازار را نشان می‌دهد که قیمت متناظر با آن، قیمت تعادلی و مقدار متناظر با آن را مقدار تعادلی در بازار می‌گویند. نقطه C نقطه تعادلی است:

مقدار تعادلی ۶۰۰ = کیلو (مقدار عرضه = مقدار تقاضا)

قیمت تعادلی ۲۵۰ = ریال (قیمت ارائه‌شده از سوی عرضه‌کنندگان = قیمت ارائه‌شده از سوی تقاضاکنندگان)

ج) در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی، (ناحیه ۳) مصرف‌کنندگان به دلیل ارزان بودن کالا، مایل به خرید تعداد واحد بیشتری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، کمبود عرضه یا مازاد تقاضا وجود دارد. زیرا به دلیل ارزان بودن کالا، تقاضا برای آن زیاد است. در حالی که تولیدکنندگان برای تولید آن کالا به آن مقدار، انگیزه کافی ندارند؛ در نتیجه تولید و عرضه آن کم می‌شود.

(د) منحنی تقاضا (M) نزولی و منحنی عرضه (N) صعودی است.

(ه) در سطح قیمت ۱۰۰ ریال (به دلیل ارزان بودن کالا و به صرفه نبودن تولید برای تولیدکنندگان) میزان عرضه کالا صفر است.

همچنین در سطح قیمت ۴۰۰ ریال به دلیل گران بودن کالا میزان تقاضای کالا صفر است.

گزینه ۲ - ۷۶

$$\text{تولید خارجیان مقیم کشور} = \frac{2}{5} \times 15 = 6 \text{ میلیارد ریال}$$

ارزش تولید خارجیان مقیم کشور + ارزش خدمات ارائه شده + مجموع ارزش اقلام ماشین آلات، مواد غذایی و پوشاک = تولید ناخالص داخلی

$$\Rightarrow \text{تولید ناخالص داخلی} = 156 = 15 + 6 + 135$$

$$\text{هزار ریال} = \frac{\text{تولید ناخالص داخلی}}{\text{جمعیت کل}} = \frac{156}{20} = 7,8$$

ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند + ارزش تولید خارجیان مقیم کشور - تولید ناخالص داخلی = تولید ناخالص ملی

$$\text{میلیارد ریال} = 174 = 24 + 156 - 6$$

۷۷ - گزینه ۲ کشور A در تولید برنج مزیت مطلق دارد و باید جای را از کشور B وارد کند.

کشور B در تولید جای مزیت مطلق دارد و باید برنج را از کشور A وارد کند.

کشور C در تولید هیچ یک از کالاها مزیت مطلق ندارد اما در تولید جای مزیت نسبی دارد. بنابراین جای را خود در داخل تولید می کند و برنج را از کشور A وارد می کند.

۷۸ - گزینه ۲ الف) بیکاری اصطلاحی هستند، این نوع بیکاری کوتاه مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.

ب) بیکاری فصلی، زمانی اتفاق می افتد که کارگران به دلیل تغییرات فصلی شغل خود را از دست می دهند.

ج) بیکاری ساختاری ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل های موجود است.

۷۹ - گزینه ۲ تشریح عبارت های نادرست:

ب) منحنی D، نشان دهنده مقادیر تقاضا و منحنی S، نشان دهنده مقادیر عرضه است.

ج) نزولی بودن منحنی تقاضا به این معناست که با افزایش قیمت مقدار تقاضا کاهش می یابد و با کاهش قیمت، مقدار تقاضا افزایش می یابد.

۸۰ - گزینه ۳ الف) مجموع سهم دهک ها باید ۱۰۰ بشود:

$$2,5 + 5 + 6 + 8 + 9 + 12,5 + 14,5 + 26 = 83,5 \rightarrow 100 - 83,5 = 16,5 \text{ درصد}$$

بنابراین مجموع سهم دهک چهارم و هفتم باید ۱۶,۵ درصد باشد که فقط گزینه ۲ و ۳ حاصل جمع دو عدد ۱۶,۵ می شود.

ب) برای به دست آوردن سهم دهک چهارم و ششم از درآمد ملی باید درصد آن ها را در ۱۰۰۰ میلیارد واحد پولی ضرب کنیم.

$$\text{سهم دهک ششم: } 1000 \times \frac{9}{100} = 90 \text{ میلیارد واحد پولی}$$

پس گزینه ۲ که سهم دهک ششم را ۱۰۰ نوشته نادرست است و پاسخ گزینه ۳ است و در قسمت الف سهم دهک چهارم ۶ و سهم دهک هفتم ۱۰,۵ صحیح است. بنابراین

$$\text{سهم دهک چهارم از درآمد ملی برابر خواهد بود با: } 1000 \times \frac{6}{100} = 60 \text{ میلیارد واحد پولی}$$

ج) شاخص توزیع درآمد از تقسیم دهک دهم به دهک اول به دست می آید: $26 \div 2,5 = 10,4$

د) در شاخص توزیع درآمد جمعیت همه طبقات با هم مساوی و ۱۰ درصد یا ۰,۱ جمعیت کل است. پس از آنجا که جمعیت دو طبقه یعنی ۰,۲ جمعیت کل ۲۰ میلیون است

$$\text{پس: } 0,2x = 20 \rightarrow x = 100 \text{ میلیون نفر}$$

۸۱ - گزینه ۳ جغرافیای تاریخی به مطالعه مناطق و سرزمین های مختلف در گذشته می پردازد و تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی را بر رویدادهای تاریخی مطالعه می کند.

یکی از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن نقشه در مطالعه تاریخ است.

امروزه از نقشه های تاریخی برای ارائه اطلاعات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، جمعیتی و دیگر جلوه های حیات اجتماعی انسان در گذشته استفاده می شود.

۸۲ - گزینه ۴ نقش و تأثیر پدیده های طبیعی و اقلیمی در شکل دادن به رویدادها و تحولات تاریخی، از دیرباز مورد توجه مورخان بوده است. برای مثال هرودت مورخ مشهور یونانی،

به منظور نگارش کتاب خود به مصر، فینیقیه و جاهای دیگر سفر کرد و شرایط طبیعی و اقلیمی آن سرزمین ها را بررسی کرده است.

۸۳ - گزینه ۴ به گزینه ۴ دقت کنید: اساس شیوه تاریخ‌نگاری نوین بر سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی بود. توضیح نکات درسی:

در تاریخ‌نگاری نوین، علم تاریخ صرفاً به توصیف و شرح زندگانی و اقدامات فرمانروایان و امور سیاسی و نظامی محدود نمی‌شود، بلکه همه ابعاد فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و هنری و... جوامع گذشته را در بر می‌گیرد.

۸۴ - گزینه ۱ الف) سنگ اصلی‌ترین ماده‌ای بود که انسان‌های نخستین از آن برای ساختن ابزار استفاده کردند.

ب) به تدریج تا اواخر دوره تولید خوراک توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت.

پ) در عصر نوسنگی انسان با ابداع چرخ سفالگری اقدام به تولید ظروف گلی کرد.

۸۵ - گزینه ۴ با تدوین پرسش‌های تحقیق، پژوهشگر مسیر درست پژوهش را می‌یابد و به بیراهه نمی‌رود. - در تحلیل و تفسیر اطلاعات پژوهشگر همانند کارآگاهان پلیس به دنبال شواهد و مدارک برای بازسازی وقایع گذشته است. - حفاری، یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان است که نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان می‌باشد. - امروزه باستان‌شناسان برای تاریخ‌گذاری و تعیین سن آثار باستانی از روش‌های پیشرفته‌تری مانند پتاسیم - آرگون استفاده می‌کنند.

۸۶ - گزینه ۴ همه موارد ذکرشده از ویژگی‌های سرزمین بین‌النهرین می‌باشد.

۸۷ - گزینه ۳ حفاری، یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان می‌باشد و تعدادی از آثار و بناهای تاریخی مانند مردان نمکی زنجان به‌طور تصادفی کشف شده است و برای تعیین سن آثار باستانی از شیوه پیشرفته‌تری موسوم به پتاسیم - آرگون استفاده می‌شود و موزه آرمیتاژ در سن‌پترزبورگ روسیه قرار دارد.

۸۸ - گزینه ۴ بررسی موارد نادرست:

- در مرحله شناسایی و کشف از روش‌های الکترومغناطیسی استفاده می‌شود.

- باستان‌شناسان پس از حفاری و خاک‌برداری، هنگامی که به یک بنای تاریخی برخورد کنند، نخست نقشه آن بنا را مشخص می‌نمایند.

۸۹ - گزینه ۱ - در گاه‌شماری خورشیدی - قمری سال به ۱۲ ماه قمری ۲۹ یا ۳۰ روزه تقسیم و برای رفع اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال اضافه می‌شد.

- مبدأ گاه‌شماری اوستایی که در دوره ساسانیان رایج بود، با به تخت نشستن هر پادشاه مرتبط بود.

- در گاه‌شماری مصری پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد.

۹۰ - گزینه ۴ بررسی عبارات:

الف- سارگن فرمانروای مقتدر سومری‌ها سرتاسر بین‌النهرین را به زیر فرمان خود آورد و امپراتوری بزرگی را تشکیل داد که از سواحل شرقی دریای مدیترانه تا کوه‌های زاگرس امتداد داشت.

ب- حمورابی اقدامات مهمی در زمینه کشورداری، کشاورزی و قانون‌گذاری انجام داد.

ج) سارگن حکومتی یکپارچه و متحد ساخت و موجب تبادل بیشتر فرهنگ و تمدن در بین‌النهرین شد.

۹۱ - گزینه ۲ مکان: بسیاری از فعالیت‌های انسان در محل معینی انجام می‌شود که آن را مکان می‌نامند.

پدیده: (به یک واقعیت یا رویداد جغرافیایی که محسوس و مشهود شده باشد گفته می‌شود که می‌تواند عوارض طبیعی یا انسان‌ساخت باشد.

«در کناره رودها» اشاره به یک مکان دارد، «شهرهای متعددی گسترش یافته است» اشاره به یک پدیده انسان‌ساخت (پدیده ایجادشده توسط انسان) دارد، «باعث برهم خوردن تعادل جریان رودها در نواحی شهری شده است» تأثیر پدیده انسان‌ساخت (یعنی گسترش شهرها) بر پدیده طبیعی (یعنی رودها) را نشان می‌دهد و «رودها وادار شده‌اند که خطرات سیلاب را به شهرها تحمیل کنند» تأثیر پدیده طبیعی (یعنی رودها) بر پدیده انسان‌ساخت (یعنی شهرها) را نشان می‌دهد.

۹۲ - گزینه ۲ تهیه نقشه‌های هواشناسی با استفاده از اطلاعات روزانه: ۱- دما ۲- فشار ۳- رطوبت

علت تنوع آب‌وهوایی کشور عبارتند از:

موقعیت جغرافیایی، ارتفاع و جهت کوهستان‌ها.

توده‌های هوا بیشتر به‌صورت ترکیبی، آب‌وهوای کشور را تحت تأثیر خود قرار می‌دهند.

۹۳ - گزینه ۱ در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی، به‌دلیل سنگینی و فرونشینی هوا کمربند پرفشار جنب حاره‌ای تشکیل می‌شود و مهم‌ترین کمربندهای خشک و بیابانی در اثر عامل پرفشار جنب حاره‌ای ایجاد شده است.

۹۴ - گزینه ۳ مهم‌ترین سامانه بارشی کشور، توده هوای مرطوب غربی است. ویژگی‌های آب‌وهوای گرم و خشک: بارش کم و خشکی هوا، اختلاف شدید دما، فقر پوشش گیاهی، تبخیر و تعرق زیاد و ویژگی‌های آب‌وهوای کوهستانی: افزایش بارندگی و کاهش دما با افزایش ارتفاع، میانگین دمای پایین، بارندگی اغلب به‌صورت برف.

۹۵ - گزینه ۱ الف) جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری موضوعات را مطالعه و بررسی می‌کند زیرا عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.

ب) چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، حاصل روابط متقابل انسان و محیط است.

۹۶ - گزینه ۳ ارزش و نقش ارتباطی بین سه قاره آفریقا، اروپا، آسیا که در گذشته اهمیت داشته است - منطقه خلیج فارس ارزش فرهنگی و سیاسی دارد زیرا در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام است.

۹۷ - گزینه ۲ بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) گاهی عوامل طبیعی یا انسانی موقعیتی به وجود می‌آورد که یک سکونتگاه اعتبار خود را از دست می‌دهد.

د) نقش سکونتگاه‌ها در چهره و سیمای آنها منعکس می‌شود.

۹۸ - گزینه ۳ بررسی عبارات نادرست:

الف) دریاچه فامور جزو دریاچه‌های دائمی است.

پ) دریاچه نیریز جزو دریاچه‌های فصلی است.

۹۹ - گزینه ۲ گام اول از مراحل پژوهش در جغرافیا طرح سوال و بیان مسئله است. پژوهشگر باید برای دستیابی به شناخت و آگاهی از مسئله‌ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند. بهتر است مسئله به صورت سوالی بیان شده و از عبارات خبری و کلی یا نامعلوم جلوگیری شود.

گزینه ۳ خبری است و گزینه‌های ۱ و ۴ ارتباطی با عبارت ندارد؛ پس بهترین گزینه ۲ می‌باشد.

۱۰۰ - گزینه ۲ الف) ارزش اقتصادی مشترک در دشت‌ها و کوهستان‌ها وجود معدن در هر دو ناحیه است.

ب) جلگه میناب و جلگه میاندوآب به ترتیب در جنوب و شمال غربی ایران قرار دارد.

پ) به ترتیب دشت‌های نهاوند و ارژن بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست و انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها ایجاد شده‌اند.

